

บทที่ 4 พื้นที่ชุ่มน้ำและความหลากหลายทางชีวภาพ

4.1 พื้นที่ชุ่มน้ำ

พื้นที่ชุ่มน้ำ (Wetland) หมายถึง ลักษณะทางภูมิประเทศที่มีรูปแบบเป็นพื้นที่ลุ่ม พื้นที่ราบลุ่ม พื้นที่ลุ่มชื้นแฉะ มีน้ำท่วม พื้นที่พรุ พื้นที่แหล่งน้ำ ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ทั้งที่มีน้ำขังหรือท่วมอยู่ถาวรและชั่วคราว ทั้งที่เป็นแหล่งน้ำนิ่งและน้ำที่ขังเป็นน้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำ เค็ม รวมไปถึงพื้นที่ชายฝั่งทะเลและพื้นที่ของทะเล ในบริเวณซึ่งเมื่อน้ำลดลงต่ำสุดมีความลึกของระดับน้ำไม่เกิน 6 เมตร

คุณค่าโดยรวมของพื้นที่ชุ่มน้ำได้แก่ การเป็นแหล่งน้ำ แหล่งกักเก็บน้ำฝนและน้ำท่า ป้องกันน้ำเค็มมิให้รุกเข้ามาในแผ่นดิน ป้องกันชายฝั่งพังทลาย ดักจับตะกอน และแร่ธาตุ ดักจับสารพิษ เป็นแหล่งทรัพยากรและผลผลิตธรรมชาติของ มนุษย์ที่เข้าไปเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ เป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์ พืชและสัตว์ มีความสำคัญทางนิเวศวิทยาและ การอนุรักษ์ธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นแหล่งของ ผู้ผลิตที่สำคัญของห่วงโซ่อาหาร ด้านนันทนาการและการท่องเที่ยว ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และเป็นแหล่ง ศึกษาวิจัยทางธรรมชาติ

ประเทศไทยได้เข้าร่วม เป็นภาคีสัญญาว่า ด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ (อนุสัญญาแรมซาร์) เป็นอันดับที่ 110 ซึ่งพันธกรณีของอนุสัญญาฯ มีผลบังคับ เมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2541 โดยเสนอพื้นที่ชุ่มน้ำควนซี้เสียน เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จ.พัทลุง เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site) แห่งแรกของประเทศไทย ซึ่งเป็นไปตามพันธกรณีของอนุสัญญา คือ ประเทศภาคีจะต้องกำหนดพื้นที่ชุ่มน้ำที่เหมาะสมในดินแดนของตนเพื่อรวมไว้ในทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ โดยคำนึงถึงความสำคัญในระดับนานาชาติ ทั้งด้านนิเวศวิทยา พฤกษศาสตร์ สังคมศาสตร์ ชลชีววิทยา และอุทกวิทยา และต้องดำเนินการส่งเสริมการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำนั้นๆ อย่างชาญฉลาดให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะทำงานวิชาการพื้นที่ชุ่มน้ำ และคณะอนุกรรมการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ ได้พิจารณาทบทวนมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 1 สิงหาคม 2543 โดยเห็นว่าปัญหาอุทกภัยในพื้นที่หลายจังหวัดก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและ ทรัพย์สินของประชาชน สาเหตุ อีกประการหนึ่ง คือ ระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำธรรมชาติเป็นแหล่งรองรับน้ำถูกบุกรุกหรือถูกเปลี่ยนแปลงไปใช้ประโยชน์รูปแบบอื่น เช่น เป็นพื้นที่เกษตรกรรม นิคมอุตสาหกรรมและชุมชนเมือง ทวีความรุนแรงมากขึ้นและมีแนวโน้มที่จะเข้าสู่ขั้นวิกฤต โดยเฉพาะพื้นที่ชุ่มน้ำที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับท้องถิ่นและเป็นพื้นที่สาธารณประโยชน์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน และสถาบันการศึกษา จึงได้เสนอให้ทบทวนบัญชีรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ โดยเสนอ ให้พื้นที่ชุ่มน้ำระดับท้องถิ่นบางแห่งขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติและเป็นพื้นที่สำคัญเร่งด่วนสมควรได้รับการคุ้มครองและฟื้นฟู ในคราวประชุมครั้งที่ 2/2552 เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2552 ได้รับความเห็นชอบในการทบทวนมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 1 สิงหาคม 2543 เรื่อง “ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติของประเทศ และมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ” ซึ่งเป็นการป้องกันและลดความรุนแรงของการเกิดอุทกภัย และปัจจุบัน ยังไม่มีกฎระเบียบโดยตรงที่จะคุ้มครองและดำรงรักษาระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ จึงจำเป็นต้องทบทวนมติคณะรัฐมนตรีฯ ดังกล่าว และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้เสนอมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติดังกล่าว ต่อคณะรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นชอบตามมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติข้างต้น เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552

รายชื่อพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างฝั่งตะวันออก

1. เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย
2. เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ
3. แม่น้ำสายบุรี
4. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพฯ (พรุโตะแดง)
5. อ่าวปัตตานี

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลาหรือที่รู้จักกันในนามของอุทยานนกน้ำคูขุด ตั้งอยู่บริเวณทะเลสาบสงขลาตอนกลาง ในท้องที่ อ.สทิงพระ อ.กระแสสินธุ์ อ.สิงหนคร อ.ควนเนียง จ.สงขลา และ อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง ที่ทำการเขตฯ มีเนื้อที่ 227,916 ไร่ หรือ 364 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ มีเกาะเป็นจำนวนมาก เกาะใหญ่ๆ เช่น เกาะหมาก เกาะนางคำ อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง และเกาะเล็กๆ อีกหลายเกาะ

สภาพป่าส่วนใหญ่เป็นป่าพรุ เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีพันธุ์พืชชนิดต่างๆ เช่น ไม้เสม็ดขาว หญ้าราวโพธิ์จาด (ลักษณะคล้ายกระจูด) หญ้าทะเล สาหร่าย และสัตว์น้ำนานาชนิด ซึ่งเป็นอาหารของนกชนิดต่างๆ และยังมีอ่าวบัวขึ้นอยู่บริเวณเกาะใหญ่ พื้นที่เกาะบริเวณที่เป็นควนเขามีพันธุ์ไม้ เช่น ไม้ยาง ไม้จิกนม ไม้ตะเคียน เป็นต้น และสัตว์ป่าเป็นจำพวกนกน้ำหลายชนิด มีทั้งนกอพยพและนกประจำถิ่น นกอพยพ ได้แก่ นกเป็ดต่างๆ เช่น นกน้ำเล็ก นกนางนวล และอื่นๆ มีมากในเดือนธันวาคม-เมษายน นกประจำถิ่น ได้แก่ นกอีโก้ง นกอีล่านกกระสาแดง และอื่นๆ ซึ่งอาศัยอยู่ตลอดทั้งปี

หลังจากประสบปัญหาพายุไต้ฝุ่นเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2553 ทำให้ภูมิทัศน์ของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลาหรืออุทยานนกน้ำคูขุด รวมถึงป่าโกงกางและนกน้ำนานาชนิดที่อาศัยในทะเลสาบสงขลา ตายไปเป็นจำนวนมาก และแม้จะผ่านพ้นพิบัติภัยมานานหลายเดือนแล้ว แต่สภาพธรรมชาติของทะเลสาบสงขลา บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าฯ ยังไม่ฟื้นตัว แม้จะมีความพยายามในการปรับปรุงภูมิทัศน์และเรือนรับรองที่เสียหายแล้ว แต่บรรยากาศทางการท่องเที่ยวยังคงเงียบเหงา ทำให้สูญเสียรายได้จากการท่องเที่ยวไปหลายสิบล้านบาท

4.2 ความหลากหลายทางชีวภาพ (Biological diversity)

ความหลากหลายทางชีวภาพ (Biological diversity) หมายถึง การมีชนิดพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตหลากหลายชนิดมาอยู่ร่วมกัน ณ สถานที่หนึ่งหรือระบบนิเวศใดระบบนิเวศหนึ่ง ทั้งนี้สามารถจัดแบ่งความหลากหลายทางชีวภาพได้เป็น 3 ลักษณะ คือ ความหลากหลายของชนิดพันธุ์ (species diversity) ของสิ่งมีชีวิตความหลากหลายของพันธุกรรม (genetic diversity) และความหลากหลายของระบบนิเวศ (ecosystem diversity) ซึ่งความหลากหลายทั้ง 3 ลักษณะ มีความสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อนในสภาพแวดล้อมและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตอยู่ของสิ่งมีชีวิตบนโลก

ความหลากหลายทางชีวภาพทางธรรมชาติเป็นจุดสำคัญที่ทำให้ระบบในธรรมชาติสามารถดำรงอยู่ได้ภายใต้สภาพการณ์ของสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้นความหลากหลายทางชีวภาพจึงมีความสำคัญยิ่งต่อสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม แต่ปัจจุบันมนุษย์เป็นผู้ที่พยายามทำลายความหลากหลายดังกล่าว และพยายามสร้างสิ่งทดแทนด้วยความหลากหลายที่อยู่ในระดับต่ำกว่า เช่น การตัดถางป่าเต็งรังแล้วปลูกสวนป่าทดแทน ด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจ โดยมีควมคิดว่าป่าเต็งรังมีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจต่ำจึงปลูกสักหรือปลูกยูคาลิปตัสแทนที่ สวนป่าดังกล่าวเป็นระบบนิเวศที่มีความหลากหลายทางชีวภาพต่ำเนื่องจากมี สิ่งมีชีวิตน้อยชนิดจึงทำให้ระบบนิเวศใหม่ ไม่ทนทานต่อการผันแปรของสิ่งแวดล้อม เช่น เกิดการระบาดของเชื้อรา เป็นต้น และสุดท้ายมนุษย์จะต้องเป็นผู้ที่เข้าไปดูแล รักษา (treatment) เพื่อให้ระบบอยู่ได้ เช่น การกำจัดแมลง เชื้อรา อันเป็นฐานของปัญหาการนำสารเคมีเข้าสู่ระบบนิเวศ ทำให้เป็นการทำลายความหลากหลายทางชีวภาพของโลกอย่างรุนแรงในวงกว้างมากขึ้น นอกจากนี้ความหลากหลายทางชีวภาพยังถูกคุกคาม จากการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติที่รวดเร็ว เช่น แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด น้ำท่วม ไฟป่า ฯลฯ ซึ่งส่งผลให้สิ่งมีชีวิต ในระบบนิเวศเปลี่ยนแปลงไป ด้วย สิ่งมีชีวิตใดไม่สามารถปรับตัวได้ทันท่วงทีก็อาจสูญพันธุ์ ซึ่งเป็นการสูญเสียที่ไม่อาจกลับคืนมาได้ และถ้าสิ่งมีชีวิตใดปรับตัวได้ก็อาจต้องมีการปรับตัวพฤติกรรม เพื่อที่จะ สร้างและพัฒนาให้ระบบนิเวศมีความสมบูรณ์และพร้อม ตลอดจนสร้างเสริมความมั่นคงให้มากขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าวจึงก่อให้เกิดข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อม ที่ต้องการให้มีความร่วมมือระหว่างประเทศ ระหว่างหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน ระหว่างประชาชนชาวโลกในการใช้ประโยชน์ระบบนิเวศ ชนิดพันธุ์และพันธุกรรมอย่างยั่งยืนที่ชื่อว่า “อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity)” ขึ้น ซึ่งประกอบด้วย อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ อนุสัญญาว่าด้วยมรดกโลก อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่า และพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ และอนุสัญญาว่าด้วยชนิดพันธุ์ที่อพยพย้ายถิ่น โดยประเทศไทย ได้ยื่นสัตยาบันสารเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2546 จัดเป็นภาคีลำดับที่ 188 ซึ่งมีผลบังคับใช้กับประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 29 มกราคม 2547 โดยอนุสัญญามีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และการแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม ทั้งนี้สาระสำคัญของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพของแหล่งน้ำในแผ่นดิน ทางชายฝั่งทะเล ทางการเกษตร ป่าไม้ ภูเขา เกาะ และพื้นที่แห้งแล้ง และพื้นที่กึ่งขึ้น โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้อง หลายประเด็น ได้แก่ การเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม ความหลากหลายทางชีวภาพกับการท่องเที่ยว การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกับความหลากหลายทางชีวภาพ เศรษฐกิจ การค้าและมาตรการแรงจูงใจ ความรู้ทางชนบทธรรมเนียมประเพณี แนวทางสู่ระบบนิเวศ กลยุทธ์ทั่วโลกสำหรับการอนุรักษ์ และชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน

ชนิดพันธุ์ต่างถิ่น หมายถึง ชนิดพันธุ์สิ่งมีชีวิต ที่ไม่เคยปรากฏในถิ่นชีวภูมิศาสตร์หนึ่งมาก่อน แต่ได้ถูกนำเข้ามาหรือเข้ามาโดยวิธีใดๆ จากถิ่นอื่น ซึ่งอาจดำรงชีวิตอยู่และสามารถสืบพันธุ์ได้หรือไม่ นั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของปัจจัยแวดล้อมและการปรับตัวของชนิดพันธุ์นั้น

ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน หมายถึง ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่เข้ามาแล้วสามารถตั้งถิ่นฐานและมีการแพร่กระจายได้ในธรรมชาติ เป็นชนิดพันธุ์เด่นในสิ่งแวดล้อมใหม่ (dominant species) และเป็นชนิดพันธุ์ที่อาจทำให้ชนิดพันธุ์ท้องถิ่นหรือชนิดพันธุ์พื้นเมืองสูญพันธุ์ รวมไปถึงส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและก่อให้เกิดความสูญเสียทางสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสุขอนามัย

ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานเป็นหนึ่งในประเด็นปัญหาการคุกคามต่อความหลากหลายทางชีวภาพที่จัดว่ามีความสำคัญเป็นอันดับแรกของโลก ซึ่งคุกคามระบบนิเวศ ถิ่นที่อยู่อาศัยหรือชนิดพันธุ์อื่นในประเทศไทยซึ่งเป็นภาคีสัญญาฯ จึงมีพันธกรณีที่จะต้องดำเนินการจัดทำมาตรการและกลไกในการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ที่มีผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งมีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2552 เรื่อง มาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ในการลดอัตราการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

ตัวอย่างชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานแล้ว		
จุลินทรีย์	เชื้อโรคแท้งติดต่อในโค (<i>Brucella abortus</i>) เชื้อโรคแท้งติดต่อในแพะแกะ (<i>Brucella melitensis</i>) เชื้อโรค Paratuberculosis (<i>Mycobacterium paratuberculosis</i>) ไวรัสโรคพาร์โวไวรัสในสุนัข (<i>Canine Parvoviral Enteritis virus</i>)	
พืช	สาบเสือ (<i>Chromolaena odorata</i> (L.) R.M.King&H.Rob) ผักตบชวา (<i>Eichhornia crassipes</i> (Mart.) Solms) สาหร่ายหางกระรอก (<i>Hydrilla verticillata</i> (L.f.) Royle) ผักกระรอง (<i>Lantana camara</i>) กระถินยักษ์ (<i>Leucaena leucocephala</i> (Lam.) de wit) ไมยราบเลื้อย (<i>Mimosa diplotricha</i> C. Wright ex Suavalle) ไมยราบยักษ์ (<i>Mimosa pigra</i> L.) หญ้าขจรจบดอกใหญ่ (<i>Pennisetum pedicellatum</i> Trin.) หญ้าขจรจบดอกเล็ก (<i>Pennisetum polystachion</i> (L.) Schult) หญ้าขจรจบดอกเหลือง (<i>Pennisetum setosum</i> (Sw.) L.C. Rich.) จอก (<i>Pistia stratiotes</i>) บัวตอง (<i>Tithonia diversifolia</i> (Herml.) A.Gray)	
หนอนตัวกลม	ไส้เดือนฝอยรากปม (<i>Meloidogyne</i> spp.)	
แมลง	ผีเสื้อหนอนกระทู้ผัก (<i>Agrotis segetum</i> Denis & Schiffermuller) มดน้ำผึ้ง (<i>Anoplolepis gracilipes</i>) ด้วงเจาะต้นมะม่วง (<i>Batocera rufomaculata</i> De Geer) หนอนซอนใบมะพร้าว (<i>Brontispa longissima</i> Gestro) เพลี้ยไฟ (<i>Frankliniella occidentalis</i> Pergande) แมลงหวี่ขาวส้ม (<i>Parabemisia myricae</i> (Kuwana)) เพลี้ยแป้ง (<i>Psuedococcus longispinus</i> Targioni & Tozzetti) มดคันไฟ (<i>Solenopsis geminate</i> (Fabricius))	

ตัวอย่างชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานแล้ว	
	ผีเสื้อหนอนร่าน (<i>Susica sinensis</i> (Walker))
หอยและหมีก	หอยทากยักษ์แอฟริกา (<i>Achatina fulica</i> (Bowdich)) หอยแมลงภู่เทียม (<i>Mytilopsis sallei</i> (Reclus)) หอยเชอรี่ (<i>Pomacea canaliculata</i> (Lamarck)) หอยเชอรี่ยักษ์ (<i>Pomacea gigas</i> (Spix))
ปลา	ปลาช่อนเมซอน (<i>Arapaima gigas</i> (Cuvier)) ปลาคูกรัสเซีย (<i>Clarias gariepinus</i> (Burchell)) ปลาซีกเกอร์ (<i>Liposarcus pardalis</i>) ปลาหมอเทศ (<i>Oreochromis mossambicus</i> Peters) ปลานิล (<i>Oreochromis niloticus</i> (Linnaeus))
สัตว์เลื้อยคลาน	ตะพาบใต้หวัน (<i>Pilodiscus sinensis sinensis</i> (Wiegmann)) เต่าแก้มแดง (<i>Trachemys scripta elegans</i> Wied)
นก	นกพิราบ (<i>Columba livia</i> Gmelin) นกกระจอกใหญ่ (<i>Passer domesticus</i> (Linnaeus))

จอกหูหนูยักษ์ ภัยเงียบแห่งสายน้ำ

ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานเป็นหนึ่งในประเด็นปัญหาการคุกคามต่อความหลากหลายทางชีวภาพที่จัดว่า มีความสำคัญเป็นอันดับแรกๆ ของโลก โดยพืชรุกรานที่กำลังแพร่กระจายอยู่ในขณะนี้ คือ “จอกหูหนูยักษ์”

จอกหูหนูยักษ์จัดเป็นวัชพืชน้ำต่างถิ่นที่ร้ายแรงที่สุดชนิดหนึ่งของโลก มีการเจริญเติบโตรวดเร็ว เมื่อเจริญเติบโตเต็มที่จะเบียดกันเป็นแพขนาดใหญ่ ปกคลุมผิวน้ำ ทำให้แสงแดดส่องไม่ถึง พืชที่อยู่ด้านล่าง จึงสังเคราะห์แสงไม่ได้ ทำให้ปริมาณออกซิเจนในน้ำลดลง

จอกหูหนูยักษ์ เป็นเฟิร์นน้ำต่างถิ่นที่ลอยน้ำอย่างอิสระ ไม่ยึดเกาะกับดิน ลำต้นทอดยาวอยู่ใกล้ผิวน้ำ แต่ละข้อมีใบ 1 คู่ อยู่เหนือผิวน้ำ ตอนยังโตไม่เต็มที่มีรูปร่างกลมแบน ลอยปริ่มน้ำ เมื่อโตเต็มที่ใบทั้งคู่จะยกตัวขึ้น ซึ่งถูกจัดเป็นพืชต้องห้ามตามพระราชบัญญัติกักพืช มีถิ่นกำเนิดในแถบร้อน ทวีปอเมริกา พบว่าแพร่เข้ามาในเอเชียครั้งแรกเมื่อปี 2473 ในประเทศไทยพบการแพร่กระจายในลุ่มน้ำต่างๆ โดยในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างฝั่งตะวันออก พบจอกหูหนูยักษ์ในพื้นที่จังหวัดสงขลา บริเวณตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่ ตำบลท่าโพธิ์ ตำบลปรัง ตำบลสะเดา และตำบลสำนักแต้ว อำเภอสะเดา และตำบลโคกม่วง อำเภอคลองหอยโข่ง

บรรณานุกรม

กลุ่มวิจัยวัชพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร. 2553. จอกหูหนูยักษ์ ปีศาจเขียว ภัยเงียบที่ต้องกำจัด. กรุงเทพฯ.

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ. ข้อมูลด้านกายภาพและชีวภาพ (ออนไลน์). เข้าถึงจาก :

<http://web3.dnp.go.th/wildlifeweb/animConserveDepView.aspx?depld=117>

สำนักความหลากหลายทางชีวภาพ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม . 2553.

มติคณะรัฐมนตรี 3 พฤศจิกายน 2552 การทบทวมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2543 เรื่อง ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติของประเทศไทย และมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ. กรุงเทพฯ.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม . 2553. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 เมษายน เรื่อง มาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น. กรุงเทพฯ.

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16. 2554. วารสารเม็ดทราย ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (เมษายน-มิถุนายน 2554). สงขลา.